

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÉPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin
Felelős szerkesztő:
Horovitz Gusztáv

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor., félfévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A HÉT TÜKRE.

Vasárnap, július 17-én.

Az új-párt szervező ülést tart, melyen országos elnökül Wessellény Miklós bírárt választotta meg. A miniszterelnök urai birtokára utazott. A gyilkos meleg folyótán az egész országban számtalan tüzet fordult elő. A japán törvényhozási Mandzsuria igazgatásának előkészületeivel foglalkozik.

Hétfő, július 18-án.

A civillista-vitában részt vett Bánffy, Eötvös és Tisza István. A miniszterelnök visszatért Budapestre. Kuroki tábornok a Motien szorosnál fényes győzelmet aratott a japánokon. A Szolnokszi cirkálójahő feltartóztatta a Prinz Heinrich német posta hajót. Megczáfolják a Boris nagyherceg orgiáiról terjesztett híreket.

Kedd, július 19-én.

A civillista-vita újból az analógia-ellaposodott. A képviselőház közlekedési bizottsága viczinális ügyeket tárgyal. József Ágost főherceg Stehlbe utazott megköszönni a királynak ezredparancsnokká történt kinevezését. Az oroszok a Motien szorosnál 1000, a japánok 300 embert vesztek. A német kormány erőyes hangú jegyzékben tiltakozik a Prinz Heinrich postahajó feltartóztatása miatt.

Szerda, július 20-án.

A civillista-vita befejezéséhez közeledik. A képviselőház pénzügyi bizottsága ülést tartott. A hivatalos lap közli a vasutasok hízetés rendezésének költségvetéséről szóló törvényt. A dunántúli ágostai evangélikus egyházkerület Pápan közgyűlést tartott. A Liaó folyót három japán torpedó naszdál elzárta.

Csütörtök, július 21-én.

A civillista vitában elmondott a záró beszédek. A király Kary József osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsost címet adta. Béreg községben 70 ház leégett.

Port-Arthurban élelemhiánytól tartanak. Anglia tiltakozó jegyzékét intézett az orosz kormányhoz orosz hajók kalózkodása miatt.

Péntek, július 22-én.

A képviselőház névszerint is megválasztotta a civillistát. József Ágost főherceg Stehlből visszatért Budapestre. Babics Zsigmond kassai püspök gyémánt-miséjét tartotta. A japánok áttörtek az orosz haderőt és Mukden felé haladnak.

Szombat, július 23-án.

A Hízbán a kereskedelmi miniszter hat régebbi interpellációra válaszol. Strossmayer gyakovári püspök a magyarföld horvát haldoklik. A Fraknoi Vilmos püspök által alapított művészeti dijak nyertese: Dankó József szobrász, Grünwald Béla és Hegedüs László festőművészek. Port-Arthur ostromát Nodu tábornok balesete miatt elhalasztották.

A képviselőház.

(B.) A magyar népnek az alkotmány által biztosított legszebb és legszentebb joga, hogy a törvényhozással, az országgyűlésen részt vesz, e jogot népünk a királyságnak meghonosítása előtt egyedül gyakorolta, mert csak a királyság megalapításával lelt a törvényhozási a nemzetnek és a királynak közös joga. Midőn alkotmányunk a magyar népet ily nagy hatalommal felruházta, abból az alapelvből indult ki, hogy népünk ezen hatalmát komolysággal, kötelességtudóan és ésszerűen, mindig és minden viszonyok közt a haza javára, az országnak megerősítésére fogja felhasználni. Történelmünk minden lapja számos és fényes bizonyosságot szolgál-

tat arra, hogy Magyarországnak parlamentje mindig hivatásának magaslátán állott, hogy a magyar országgyűlés mindig irányítója volt országunk fejlődésének, győzelme, védőbástyája ellenségeink erőszakoskodásának, fékezője a belviszályoknak és védője a nemzeti önérzetnek. Aki ezen történeti igazságokat szem előtt tartja, aki tudatában van annak, hogy a magyar nép alkotmányát legrágább kincseként, mint egyetlen erősségét, minden időben féltékenyen megőrizte és azt megővta ortvatomások ellen is, hazafiai aggodalommal nézi az ellenzék által minden ok nélkül, könnyelműen és csupa személyes motívumokból teremtetett azt az állapotot, amely a vérünkkel és életünkkel megszerzett alkotmányunkat veszélyezteti, amely mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy hazánk érdekeit előmozdítsa.

Szálljon magába az ellenzék és mondja meg magamagának lelkiismeretesen egész titokban, hogy tett-e az utolsó években működésével jó szolgálatot a hazának, hogy hivatásának ez időben megfelelt-e, hogy megbízóinak akaratához képest járt-e el, midőn egyetlen egyszer sem szólott fel azért, hogy a törvényhozással résztvegyen, hanem — tisztelet a kivételnek — hogy meddő vitákkal megakadályozza az alkotmányosság többiség akaratának kinyilvánítását. Lehetetlen, hogy hazánknak valamely polgára a legtárgyalogabb megfigyeléssel, minden párt-szemponctól félretéve, az ellenzéknek eme, féktelen, kerékkötő munkájával megbarátkozni vagy azt éppenséggel helyeselni tudna; mert napról-napra sajnos csak azt látja a

TÁRCSA.

Diák-jubileum.

(37 év után.)

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárczája. —

»Huszonöt év, az idő hogy lejár!...
Cserebogár, sárga cserebogár!...»

(Jubileum-járvány. Diák drukk 37 év után. Séta Baja szép utcáin. Az éj lovagjai hajdanában. Ne menj el, maradj itt. Csak az éj jubileum!)

Már megint jubileum!... faked ki a nyájas olvasó; az már igaz, ebben az uborka évadban nem hall az ember egyébről, mint jubileumról: lövészek, tüzoltók, turisták, asztaltársaságok, diákok... mind jubilizálnak, sőt már egyik-másik előkelő szobaczi-czus is 25 éves jubileumot tart manap 21² év alatt, t. i. ennyi Nasságot csapott el magától eddigéle. Hová nem viszi, míg főköttő alá kerül?!

Kérem, a mi jubileumunk nem kőznapi, nem ily erőltetett vala, ahhoz hasonló nem terem még eddig minden borkorban, ezután is — bajosan.

1867-ben, július közepén 25 boldog érettségizett ifju rohant, rajzott ki a bajai főgimnáziumból, szűk volt nekik Baja, meg Bácska, de még Magyarország is, úgy szétrebbentek, hogy hirt is alig hallattak egymásról, látni pedig, de hogy látták egymást 37 évig s most özseverődtek, hát nem öröm, nem jubileum ez a javából, aki lekicsinyli, ám tegye le a garast, csinálja jobban. Lássuk.

De hogy mink is kiteremthettük ily szépen, ily örvendetesen, azt egyik legkedvesebb iskolatársunknak, velünk örvendő hívünknek, Szondy Mátyás tv. bírónak köszönhetjük, aki lefozte a legjobb de-

tektiv főnököt, le a Rózsa Sándort, Bogár Pistát kergető — Rádait is, előteremtett 25 iskolakerülőlt földfelül, földalul egyaránt, mert fájdalom a társak fele már itten nyugoszik; de hát most már tudjuk, merre van.

F. hó 14-én d. e. fel tizkor, komoly gondolkodó, idegen férfiak tekintettek a bajai főgimnázium diszes folyosóján, keresték az V-ik osztályt s oda burranva, nemokára hangos kacagás, élénk társalgás verte föl a muzsáknak most csendes nyugalmát, t. i. mi, régi iskola társak lettünk beidézve ide a mondott időre, a mondott vizsgálóbíró által. Alig ismertünk egyre-egyre, be kellett mutatkozniuk könnyes szemekkel, ugy elbánt az idő ábrázatunkkal — 37 év alatt. De lett is nagy öröm, mikor felismertük egymást:

»Te vagy? valóban te vagy az?
Vagy e látvány csak képzelés?
Csak képezelemnek tündér délibábja?
Amelyben leltem újra látja
Szép arcod s boldog gyermekégetem?»

Hanem mégis akkor lett igazán nagy a mi örömünk, midőn beállított közénk egy 9-ik társ is. Hát e ki fia-lánya, kialtánk a belépő elé! Hát találjátok ki, válaszol a jövővény, jószágos mosolyal. Nem lehet, nem megy.

Hát én Képesdi Sándor gimnáziumi igazgató vagyok Budapestről, 1867-ben a ti magyar irodalomtörténet tanárotok.

Na, lett erre ijedelem, riadalom s határtalan öröm és boldogság. Tétah teljes az osztály, ugy, hogy csak lehet, kezdhettük az előadást.

Igen bizony fiuk, szólott tanárunk, meleg névölés után, kezdjük el, még pedig:

»Isten nevében kezdjük el,
Ő segéhen kegyelmével...»

utána fiuk — az Isten házába. S ment előttünk,

mink pedig párosan utána, éppen ugy, mint 37 év előtt.

A pleb. templomban társunk, Dobróczy János nagybányai minor r. házfőnök mondott Tedeumot és háladó isteni tiszteletet, mely után szépen, párosan ismét a tanterembe vonultunk, ugyanabba a tanterembe, ahol 37 év előtt voltunk, ugyanarra a helyre ült ki-ki, hol 37 év előtt ült egész éven át. Tanárunk pedig hova ültettét volna — ő is a régi helyére s megkezdte az előadást gyönyörű előnyezető bevezetéssel, aztán, régi szigorú hangján oda szólott: Szondy Mátyás! kifelé, lássuk, készült-e s hogyan?

Nem csipte rajt, bátran előtörtette, hóna alatt, nagy paksaméta, ebből kihuz egy tüzetet s oda, szól a padba: nesze Bencsik, te voltál az önképzőkör jegyzője 66-ban, téged illet, olvasd.

Megnéztem, a bajai sovány kis »Értesítő« 1867-ből. Ráförditok a névsora s kezdem: Alföldi. Jenő! Néma csend. Hát hol van? Szondy elmondta a távollevő életsorsát e szomorú záradékkal: most a — i temetőben pihen.

Igy ment ez végig mind a 25-let, mindről tudott mindent, csak Pákay Jósikáról nem tudott se ő, se a társak semmit, 1868-ban nyoma veszett; elnyelte a föld, azaz, hogy Amerika; ez pedig nagy falu, innen még Szondy Mátyás se birta előkurgatni.

Igy ment ez végig 2 órán keresztül, legcsatánosabb volt az önképzőkör ülés, melyben a jegyző felolvasott egy remek bírálatot: az eredeti megszársárgult füzetből. Valami szónoki beszéd volt benne megfészelve, de meleg szeretettel ki is dicsérte. Szerzője? Donáth Gyula. Ott ült mögöttem a második padban, majd leszédült helyéről a meglepetéstől és örömtől, hogy ilyen is megtörténhetik 38 év után.

nemzet, hogy az ellenzék a drága időt folyton és kizárólagosan vagy közjogi vagy személyeskedő vitákkal fecserli el, a helyett, hogy módot és alkalmat adna a törvényhozásnak, hogy üdvös és szükséges törvényekkel hazánk anyagi és erkölcsi érdekeit előmozdítsa, országunk vagyonosodását és tekintélyét biztosítsa.

Nem hiszem, hogy tévedek, amidőn abbéli meggyőződésemnek adok kifejezést, — hogy csak egyet említek — hogy a szabadelvű pártban működő Falk Miksa, aki ifjúkorra óta szóval és tollal a haza érdekében fáradozott és fáradozik, van oly hazafi, mint például az ellenzéki Gabányi, avagy Olay. Tartom én — Isten látja lelkelemet — Tisza Istvánt is oly jó magyar-nak, mint Pozsgait, vagy Kubikot. Szent igazságot mondom, ha azt állítom, hogy országgyűlésünknek a szabadelvű pártban dolgozó munkásai hazánknak nagyobb szolgálatot tesznek, mint a honboldogító Lengyel Zoltánok, mert a mai ellenzék hivatását teljesen mellőzi, mivel nem ellenőrzési jogot gyakorol manapság, hanem minden haladást megbénító, hazánk életbevágó érdekeit aláadó aknamunkát végez. Nem csoda tehát, ha a józan magyar nép előtt a képviselőház ma már nem tekintély, ha a képviselőháztól mit sem vár, mert szomoruan látja, hogy a képviselőház, az ország bel- és küllelenségének nagy lelki öröme, évek óta nem dolgozik.

Hazafüli aggodalommal alig várjuk azt az időt, amikor a képviselőház az ellenzéknek czélutadatos közreműködésével, a történelmi tényeket okulva és az alkotmány által biztosított jogaival élve, megint törvényhozó testületté válik és nemzetünk jogait védő, országunk vagyonosodását és megerősítését czélzó törvények alkotásával, hivatásának élni fog. Adja a magyarok Istene, hogy ez mielőbb bekövetkezzék!

Politikai hírek.

— Thaly Kálmán emlékérmé. A magyar törvényhozás történetének egyik legszebb lapján lesz megörökítve az a jelenet, mely az évi márczius hó 10-én játszódott le az országgyűlésen, amikor Thaly Kálmán, az ősz történetírő és a függetlenségi párt alelnöke indítványára a parlamenti béke helyreállt. A szép jelenet tanui, pártkülönbség nélkül a

A végeredmény az lett, hogy 25 társból meghalt már 12, eltűnt 1, írásban kimentette magát 4, jelen van 8, tehát még él 12. A jelenlévők ezek: Köpésdy Sándor főgimn. igazgató elnöksége alatt: Bencsik János gimn. tanár Nagybanán, Dobróczy János minor. r. házfőnök Nagybanán, Cserba Ferenc cs. tábl. bír. kir. jbró. Újpesten, dr. Donáth Gyula orvos és egytm. magántanár Budapestben, Holub János rk. lelkész Zalaszegvárról, Pilaszánovits Pál ügyvéd Pécsről, Szondy Mátyas tv. bír. Zomborból, Utry János nyug. gimn. tanár és nagybirtokos Gyulafehérvárról.

Ülés után a kaszinóba mentünk s ennek díszes éttermében, pompás, izletes ebédhez ültünk, csendesen magunkra hagyva. Eltartott biz ez délután 4 óráig, de hát annyi volt a közöni valónk, a meglepőbbnél meglepőbb hír, hogy nem lehetett enni a folytonos meglepéstől. Például a gazdag giardinetto legérdekesebb pontja volt, mikor tanárunk lopva előhúzza a titkok könyvét, eredeti tanári noteszt s kéziről-kézre adta, hadd gyönyörködjék kiki az emniantákban, — no meg a secundákban is, amint a sors fordult akkor is föl, le, vetett vagy hatot, vagy vakot a szegény diáknak.

Ebéd után szétoszlott a bokr, ment kiki körülnézni, jóbarátot, rokonn látni, merre szive, emlékei vitték. Én, mint turista és különben is idegen, neki vágtam a kedves ismerős, 37 év óta nem látott utcáknak. Ugy jártam, mint Odysseus kedves Itthakájával: minden ismerős és mégis olyan ismeretlen... Őt legalább a kuttyája megismerte, engem már a kutya sem ismert, hej pedig hajdanában-danában, hogy ismertek, hogy üdvözöltek engem ezek is, mikor úgy el-elvetődtem a Homokra, nem egy megtépett nadrággal teltetve róla bizonyoságot, ha élne még az öreg Náthán, akinek eladtam őket. Mennyire megváltozott, megépiült, megszépült

képviselőház tagjai, *Bevezetés* Albert közoktatásiügyi miniszter javaslatára elhatározták, hogy Thaly Kálmán tiszteletére emlékérmét, illetőleg plakettet készíttetnek s azt ünnepes keretében nyújtták át neki. *Teljes Ede*, a jeles fiatal szobrász, kit a mintázással megbíztak, most készült el művével, melyen rajta van Thalyknak kitűnően sikerült dombormívű melkképe és alatta ez a felírás:

Thaly Kálmánnak.
Harczok örödjának,
Béke szerzőjének.
1904. márczius 10-ike emlékére
Barátai és tisztelői.*

Az emlékérmét most öntik aranyba és a remek példányt ünnepessel az évi szeptember havában adják át Thalyknak. A plakettből ezüst és bronzpéldányok is készülnek.

Az Osztrák-Magyar Bank kormányzói állása. Az Osztrák-Magyar Bank kormányzói állásáról *Blinzky* lovag az őszszel le fog mondani. Miután az volna a szokás, hogy a banknál az osztrák kormányzót magyar kormányzó váltja fel, most magyar részről is vannak pályázók és tekintélyes bankkormányzói állásra. Politikai és pénzügyi körökben beszéltek, hogy *Szöll* Kálmán hosszabb ideig tárgyalta az ügyben az illetékes körökkel, de úgy látszik, hogy nem tudott megegyezésre jutni. Úgyancsak a pályázók közt van *Lang* Lajos volt kereskedelemügyi miniszter is. Van egy harmadik pályázó is, *Lukács* László pénzügyminiszter személyében, akinek legelőbb kilátása van a bankkormányzói állás elnyerésére s akinek ekkor bekövetkeznek a magyar pénzügyminiszteri méltóságról való sokat emlegetett lemondása.

Baró Calice lemondása. Egy német lap konstantinápolyi tudósítójának értesítése szerint *Calice* báró konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövete beadt lemondását, de annak elfogadására nézve még nem határoztak. *Calice* báró fél év előtt ünnepelte meg szolgálatának 50 éves jubileumát, amelyből 25 évet Konstantinápolyban töltött el. A tudósító értesülése szerint utódjaként *Burián* báró közös pénzügyminisztert emlegetik.

Bizottsági ülés. A képviselőház pénzügyi bizottsága július 20-án délután ülést tartott s Heltai Ferenc ismertetése után tárgyalta és elfogadta a közlekedési bizottság ülésén elfogadott jelentést, illetve néhány helyi érdekű vasutáról szóló törvényjavaslatokat. Hegedüs Loránt előadó ismertetése után tudomásul vették a pénzügyminiszter jelentését Pécs városának adott adómentesség, a gyertyánligeti vasgyár eladása és több községben fenálló nagyszabású adóhátralekő rendezése tárgyában, végül Heltai Ferenc előadása mellett elfogadta a bizottság a belügyminiszter törvényjavaslatát az 1885-ik évi VI. törvényzikk 13. § második pontja rendelkezésének Budapest székesfőváros kölcsönkötvényeire való kiterjesztéséről.

ez a kedves város! Palotasorok, egyenes, szabályos terek, Tóth Kálmán-emléktábla és szép szobor, kettős fasorok, ligetes udvarok mindenfelé virágos ablakok végtelen soraiból még szebb bácskai virág-szálók mosolyognak, inetegetnek a szép kövezeten hullámzó tömegbe ismerőseiknek. Aztán a turista ne emlékezzék az elmúlt időkre, az elmúlt időkre, a virágregékre, mikor (38 év előtt) nem férközhettén hozzá a virághoz, későn este elloptuk ablakából legkedvesebb virágcserepet, azt gondolva: csököt, virágot mindig szabad lopni, ha -- lehet. Csakhogy az akkori kemény rendőrség nem azt gondolta ám, hanem rémítő nyomozást, mozgósítást indított meg a vakmerő tolvajok után. Egék, mi lesz velünk, ha rajta kapnak bennünket, menten kicsapnak... Legjobb lesz fiuk, ha visszalopjuk, hadd tudja meg az a köszívű tündér, hogy megint körében ólálkoddunk. Aranyos idők, ragyogó emlékek s ne szakadjon föl szívemnek mélyeséges pinczefenekéről a keserűség, mint Petőfőnél — a költői próza...

*Oh szép idők, ti elmúltok, el, mindörökké, tán Már nem terem számomra sem szonka, sem leány! Oh szép idők, ti elmúltok, ti üdvöt alkotok!... Már nem terem számomra többé: se virágzás, se csók!

Megyek, álmodok tovább, megismerem a kedves Dömötör-féle házat, melynek kertjében csillagos, holdvilágos estéken annyit daloltunk a kis Pantheonban. Vajjon áll-e még?... vagy átalakították ezt is jégveremnek; a még kedvesebb Papp Zsiga-féle házat, melybe nekem négy évet előlegeztél a Mindenható — a mennyországban; megtalálom a szőlők felé azt a legkedvesebb kis házat, hol az én kis Beatrixem, a szép első varrodalány lakott, kinek még éjjeli zenéi is vivének — négyesben; (t. i. négyen valánk mi, az éj lovagjai) megmondhatják Dömötör Pál, a ma is élő zombori tanu, hisz ő fujta azt a basszuszt melyre, de oly mélyen, hogy a hallgatónak még a csizmasarka is megreszketett belé. Szívdobogás közt megzendült tehátlan a serenada:

Tüzoltóságunk.

Majdnem félve veszem kézbe a napilapokat, hisz alig van egy szám, mely ne adna tudomást azon óriási károkról, melyeket a vörös kakas orosz-szertze okoz. Napról-napra, hazánk minden részéből, érkeznek tudósítások borzasztó tüvészésekről, melyek egyes falvakat hamvasztanak el s rövid idő alatt tönkre teszik a lakosok véres verejtékkel szerzett vagyonát.

Könnyen magyarázható meg azon körülmény, hogy tüzestek általában a forró évszakokban gyakrabban fordulnak elő, mint télen, mert az a rekető, mindent kiszárító hőség okozza, amely könnyebben gyuladót tápanyagot szolgáltat, de nemcsak a szárazság egyedül okozza annak, hogy miért járnak aránylag sokkal nagyobb károkkal a nyári tüzestek, hanem nagy részben az is, mert az oltható végzetű munkaerő távol van lakhelyétől, mezei munkával keresvén meg szükségletét s míg ebben fáradozik, éri őt a hir azon végzetes csapásról, mely rövid idő alatt gyakran egy egész élet szerzeményét teszi tönkre.

Még egy fontos ok mozditja elő a nyári tüzek nagyobb pusztításait s ez a vízhiány, mert a kutak rendszerint annyira ki vannak száritva a nagy hőségtől, hogy a legrikkább esetben szolgálatjuk elegendő mennyiségben az oltáshoz szükséges tiszta vizet. Ezen speciális okokon kívül gyakran érezhető a nagy hiány az oltáshoz szükséges tüzszerekben, mint fecskenő s a többi, melyek különben sem használán sokat, mert az azok készítéséhez értő tüzoltóság csak igen elvétve áll rendelkezésre.

Ezen pont az, amelyre közönségünk figyelmét felhívni jelleknek tulajdonképeni czéja. Városunkat, hála az egék Urának, ritkább esetekben látogatják meg nagyszabású tüzvések, ugylátszik az 1840-ik évben megszennvedt már e nép a mulat s jövendőt; azonban a legutóbbi napokban több esetben támadt tűz, amelyek oltásánál szerzett tapasztalatokat kötelességgem híven leírni

A tüzelés mi kívánni valót sem hagy fenn, mert az őrtoronyban szolgálatot teljesítő városi tüzoltó a legrovidebb idő alatt jelzi a tüzet, hogy a városi s az önkéntes tüzoltóság nem jelenhet meg kellő időben a színhelyen, annak oka nem az intézmény vezetésében, hanem a szükséges eszközök fogyatékoságában keresendő.

Nem új dologról van ezuttal szó; már több ízben, e lapban is, jelentek meg ezen kirívó fogyatékososságokat tárgyaló cikkek, de sajnos, eredménytelül hangzott el a szó a pusztában, s ha mindennek daczára ismétlen felhívom az illetékes körök s nagy közönségünk figyelmét a mind súlyosabban érezhető hiányokra s foglalkozom a megoldás lehetőségeivel, úgy tesztem ezt azon tudatban, hogy a szükségset sohasem lehet elég gyakran hirdetni és hogyha városunk vezető férfiai belátják a mostani állapot tarthatatlanságát, úgy igyekezni fognak azt sürgősen orvosolni.

Rendesen, ha a városi tüzoltóság létszámának felemeléséről van szó, úgy azon alapos kifogást használják, hogy a város pénzügyi helyzete nem

Zeng a lant, oh nyilatkok meg,
Nyilatkok meg ablakok!
Hintetek teizést dalomra...
Egy szent csillagzatooók...

Im megnyílt egy titkos ablak stb. stb. Igen, igen, meg hát, csakhogy nem a Beatrixé, aztán nem is ablak, hanem egyik szomszéd kapu, s mi hallók a mérges igéket: Csues Koszta? Udriaga!... bogana je... a szerb legények t. i. azt hitték, mint is diványozni mentünk a szép Milenához, vagy a még szebb Danica dragához és ránk rohannak vala nagy komondorokkal és még nagyobb botokkal. Mi p-dig, mint trubadurokhoz és vitez lovagokhoz illik, vitezül elvasaltunk. (Tépett bugyogó stb. lásd fennebb.)

Vacsoránkat a kaszinó gyönyörű kertjében költünk el, de már itt annyi jó ismerős férfözött mellénk, hogy csak úgy szorongtunk a díszes asztal mellett.

Másnap, 15-én reggel 9 órakor társunk Holub János csendesen misét mondott a szt. Rókus temetőben, ott fekvő kedves hitvánunk, Berényi Dániel és egyik elhunyt társunk lelke üdvéret, mely után egy szerény koszorúval s pár forró könyvvel megiszitelve gondozott sírjukat, visszatértünk a gimnáziumba befejezt ülésre. Szerény gyűjtést rendeztünk magunk közt az újítás alatt álló bajai rk. templom költségeire és elhatároztuk, hogy 3 év mulva ismételjük el kedves találatk Budapest 1907. július első hetében, kiknek Isten megengedi.

Pompás halebében a kaszinóban még egyszer koczintottunk és tiszteres ölelés, meg bánatos könnyek közt szétmentünk nyolcra a világ 8 tája felé, vigasztalás merítve azon édes gondolatban, hogy kiket a jó Isten ennyire szeret, hogy 37 év után így összehozott, azokat újból egyesíti majd e rövid idő után. Mond rá az Ament, édes Istenem!

Bencsik János.

engedi meg a nagyobb költséget, ha pedig azt hozzák javaslatba, hogy az önkéntes tűzoltóságok nyugtassák mód a tűz színhelyén minél korábban megjelenteni az által, hogy a tűzőr laktanyán leg-alább egy vagy két pár ló álljon folyton rendelkezésre, egy azon választ nyerjük, hogy az egyesülések ezen célra nincs fedezete, a városi hozzájárulás pedig oly csekély, hogy abból erre nem jut.

Évek előtt az intézmény élén álló férfiak megkísérlették a közönség nemtörődömségét legyőzni, annak az intézmény szükségességét kellőleg megmagyarázni s a közönséget az egyet részére pártoló tagokkal megnyerni; nagy fáradsággal sikerült is nekik új tagokat toborozni, kik egy ideig fizették a járulékat, aztán lassankint ismét bejelentették kilépéseiket úgy, hogy előbb a stagnatio, később a rohamos hanyatlás állott be a pártoló tagok létszámban.

Mihogy ezen út nem vezetett célhoz s nem juttatta az együletet azon helyzetbe, hogy biztos bevétel alapján készíthessen költségvetést, melybe a föltétlenül szükséges kiadásokat nyugodtan bele illeszthesse, egy más módot ajánlanék, mely talán több eredménnyel kecsegtet.

Városunk közgyűlése több oly miniszteri jóvá-hagyást nyert szabályrendeletet alkotott, melynek célja a bevételi források szaporítása, ilyeneknek tekintem a birtokváltozási díjak s az ásvány- és szikvíre kivetett fogyasztási adók szedését célzó városi statutumokat. Ha már most a városi tanács a közgyűlés elé azon javaslattal lépne, hogy alkosson egy oly értelmű szabályzatot, mely minden háztulajdonosra kötelezővé tenné, hogy a tűzoltó-egyület céljaira bizonyos évi díjat fizessen, úgy nem képzeltetem el, hogy ehhez a közgyűlés hozzá nem járulna és azt a miniszter jóváhagyási záradékkal el nem látna.

Valószínűleg azon ellenvetés fogja érni terve-met, hogy nem kívánható egy csekély értékkel bíró ház tulajdonosától, mikép háza után, mely talán valameily külvárosban fekszik, ugyanolyan összeggel járuljon a tűzoltóság fenntartásához, mint egy nagyobb értékű ház tulajdonosa és hogy a városban levő egynéhány bérház tulajdonosa ne fizessen magasabb járulékat. Azonban ezen kifogást nagyon könnyen lehet megérőtelíteni oly módon, hogy a hozzájárulási díj magassága három vagy több osztályba soroztassék; különben ez már rész-lét kérdés, mely később volna megoldható.

Ép oly fontos mint a szabályrendelet megalkotása, a kiszabandó járulékok beszédésének módja is s azt hiszem ezt nem lehetne magára az együletre hagyni, mert nem is tekintve a kiadásokat, melylyel a beszédés járna, az összegek sem fölányak be pontosan s azért véleményem szerint a tűzoltó tag-sági díjak közzadók módjára lennének beszédendők és az adókonyvesztékbe előírandók.

Bár ezen tervem keresztülvitele a közönség újabb megterhelésével járna, nem kételkedhetem, hogy városunk lakossága a legnagyobb készséggel hozza meg ezen csekély pénzáldozatot, míault módot nyújt, hogy városunk egy nemes czélú, emberbaráti intézménye vagyoni biztonságunk érdekében fejlődhessek és erősödhessek.

R. V.

HIREK.

A KÖZÖNSÉGHEZ.

Forróságnak szent jegyében
Indult meg a hét.
A tikkasztó napnak hevét
Sinli mező, rét.

A rekkendő melegségben
Süt a forró lég.
S az emberek kebelében
Szép buzgalom ég.

Össze hordnak képet, szobrot,
Meisseni vázát,
Kézimunkát, ötvös művet,
Műtárgyak százát.

Nos és mire vezetett-e
Dicséretes hév,
Mit nem tudott produkálni
Eddig annyi év?

A közönség hideg maradt,
Nem kell neki kép;
Gratis fagyaltat sem igaztatja
(Ez csak fogós lép!)

Hej csak köztünk volna most a
Tingli-tangli nép,
Tudom Isten nem maradna
Othton, aki ép!

Megrötnél zsufolásig
A néző teret,
S kurjogató léha Muzsa
Vágna rajt' eret.

Avagy, hogy ha jönne még egy
Dioráms ur,
Egy-egy esti publikumból
Kitelne tiz zsúr.

Ki kellene jelteni,
Hogy a bódé telt,
Nem lehet már elutazni
Minden jegy elkelt.

Bárcsak a műkiállítás
Mondta volna ezt,
Nem kellene attól félni,
Hogy majd rajta veszt.

Nem mondhatná senki, hogy nincs
Társadalmi lét,
Nem foszlana sok szép remény
Olyan hamar szét.

De így bizony valljuk be, hogy
Közéletünk pang,
Mert, ha fölver állmainkból
Egy kis kultur hang:

Hamarosan elcsitítjuk
Elfojtjuk szavát,
Mégfordulunk és kívánunk
Egy „Jó éjszakát”

Szakítsunk a régi léttel
Fogadjunk hát szót,
Karoljuk fel mindazt mi szép
S éljük a jót!

Ne lármaoznunk, ha a művész
Zongorához ül,
Várjuk csendben a játékot
Legyünk csupa fül.

Soh' se mondjuk, ha valaki
Egy dalt énekel,
Hogy az ének fölösleges,
„A fennek kell.”

Ne fogadjuk oly hidegen
A humoreszket,
Hogy a szegény fölolvastó
Dühében reszket.

Lelkesedjünk olyanért is
Mi műélvezet,
Melyhez discret szép-érzés és
Nemes czél vezet.

KRÓNIKÁS.

— A műkiállítás záró zsúrja. A műkiállítás csütörtökön egy sikerült műkedvelői előadással rekesztette be zsúrjainak sorozatát — nagyon kevés közönség jelenlétében. — De hát hol a világon van az a fiatalos hév, az a fáradhatatlan buzgalom, mely a mi fásult közönségünket lethargiájából felrázni tudná. Lukács Béla (Nagyvárad) rokonszenves, szép iskolázottságról és zenei tudásról tanuskodó hangon énekelte három számot: Giordano: Caro mio ben, Gastaldon: La musica proibita és Schumann: Widmung, megérdemelt tapsokat aratva. Azután *Milasservis* Leona k. a. és *Szász* János adták elő Gabányi »Hipnotizmus» című dialógját. Milasservis Leona k. a. a bájos keresetlenséggel csvegelte el kis szerepét, Szász János pedig ezáltal is műkedvelői jártasságról tett tanúságot. Ezután következett *Neumann* Lajos hegedűjátéka. Neumann urban egy kiváló zenei intelligenciára fölött rendelkező hegedűjátékosai ismerkedtünk meg, ki bravurosan oldotta meg feladatát. A következő három darabot játszotta: Merklér: Berceuse, Pierné: Serenade, Mericanto-Burmester: Valse lente. Az ének- és hegedűszámoikat *Alföldy* László kísérte zongorán azzal a finom, diskrét játékkal, mely az ő művészi sajátossága.

— *Tisza Kálmán* szobra. Nagyváradról jelentik: A *Tisza* Kálmán szobrainak gyűjtésért rendező-bizottság most bocsátja ki a gyűjtőlevelet. Az adományok a gyűjtőlevelek együtt a biharmegyei kereskedelmi ipar- és terményhitelbankhoz juttatandók el Nagyváradra és pedig legkésőbb ez év végéig.

— *Wlassics Gyula arcképe*. Az egyetem tanácsa elhatározta, hogy *Wlassics Gyula* volt vallás- és közoktatásügyi miniszter arcképét megfesteti az egyetem díszterme számára. Az arcképet a jövő iskolai évben lepézik le.

— *Császka érsek jubileuma*. Dr. *Császka György* kalocsai érsek folyó hó 19-én ünnepelte püspökké történt felszentelésének 30-ik évfordulóját.

— *Tragikus halál*. Szomorú véget ért július 18-án, hétfőn délután *Pollák* László gyógyszerészgyakornok, *Pollák* Lajos bajai tekintélyes földbirtokos 19 éves fia. Kutason, hol atyja birtokán nyaralt, a hét Duna egyik veszélyes helyén fürdés közben a vízbe fulladt. A szerencsétlen ifju halála városszerzte mély megdöbbenést és fájó sajnálkozást keltett. Pályája kezdetén ragadta el a halál, éppen akkor, midőn ott tartott, hogy gyakornoki éveinek befejezése után — melyeket *Hübner* József gyógyszerterében töltött a legnagyobb szorgalommal és tudással — az egyetemre menjen. A melyen szüjt szülőik nagy bánatukban némi vigasztalást találhatnak abban az osztatlan részvétben, mely irányukban

megnyilatkozik. A szegény fiu holttestét két napig tartó szakadtalan keresés után sikerült csak megtalálni. A temetés csütörtökön délután ment végbe óriási részvét mellett.

— A vármegye közgyűlése. Zomborból irják: Bácsbodogvármegye törvényhatósági bizottsága kedden, *Latinovics* Pál főispán elnöklésével tartott rendes közgyűlésen az alsóispán indítványára elhatározta, hogy *Latinovics Géza* országgyűlési képviselőt a vaskorona-renddel tüntetése alkalmából üdvözli. Beosztották az új törvény értelmében a megyei tisztviselőket a rangosztályokba és az utadót a kereskedelmi miniszter leiratának megfelelőleg tiz százelekre emelték fel.

— *Tűzoltók kongresszusa*. A nemzetközi tűzoltó-szövetség, Páris és Berlin után, f. évi augusztus hó 17 21. napjain Budapesten tartja harmadik nemzetközi tűzvédelmi kongresszusát kiállításal kapcsolatban. E kongresszus rendezését, mint ismeretes, a magyar országos tűzoltó-szövetség vállalta el, mert egyrészt e kongresszus által hatalmas lendülettel remél adhatni a hazai tűzoltó-ügynek és tüzrendszetnek, másrészt ezen nemzetközi összejövetel elsőrangú alkalom arra, hogy hazánk politikai önállósága demonstráltassék és hogy a külföldtel hozánk szép-ségeivel és népeivel megismertethessük.

— *Halálózás*. *Pilger* Nándor Bácsváskut községnek 32 éven keresztül volt plébánosa, e hó 21-én d. e. 11 óraker rövid szenvedés után váratlanul elhunyt. Temetése tegnap ment végbe nagy papi asszisztenciával.

— *A szabadkai törvényszék világitása*. Petroleum lámpákkal világitották eddig a szabadkai törvényszék hivatalos helyiségeit. Ez az inséges állapot rövidesen megváltozik. Az összes hivatalos helyiségeket gázal, a főtartályait termet pedig villany-nyílátítják. A bevezetési munkálatokat már meg is kezdték.

— *Egy igazgatótanító ünneplése*. *Rauschenberger* János az apatini polgári iskola igazgatója jövő hó 10-én tanítóskodásának negyvenedik évfordulójához jut. Volt tanítványai elhatározták, hogy ezen alkalmából a jubiliás igazgatótanító tiszteletére ünnepelt rendeznek, melyre meghívják a megye tanítókarát is. Az ünnepélyre már készülnek.

— *Tűzvész Béregen*. *Béreg* községben szörnyű tűzvészedelem pusztított szerdán, melynek egy emberélet is áldozatul esett. A tűz délután 2 óraker kezdődött, miközben orkánserű vihar dühöngött, ami a tűz továbbterjedését nagy mértékben elősegítette. 70 ház majdnem összes melléképületével a tűz martalékává lett. Az ovoida, iskola és a jegyző-lak porig égtek, míg a községházának csak melléképületei pusztultak el teljesen. A nagy szélvihar szertehordta a paraszat, egy beteg öreg ember, a 75 éves Jozsits Pál az égő házból kimenthető nem volt s bennégett. Egy öreg asszony súlyos égési sebeket szenvedett. A község lakosságának legnagyobb része a mezőn aratási és cséplési munkálatokkal volt elfoglalva, csak nők és gyermekek voltak a községben. Nagy szerencse, hogy a házakban levő gyermekek megmenthetőek voltak. A tűz keletkezéséről nyomban értesítették a bezdáni, kolluti és a zombori tűzoltóságot Csakhamar megérkeztek a bezdáni és kolluti tűzoltók, este 6 óraker pedig a zomboriak és emberfelelti munkával igyekeztek a tüzet lokalizálni, ami csak a reggeli órákban sikerült. A leégett házak legnagyobb része biztosítva van, Vojnicz löszolgabíró nyomban elrendelte a nyomozást az iránt, hogy a tüzet mi okozta. Karácsony alsóispán a helyszínére utazott és a nyomor enyhítésére legott szétosztott a lakosság között 1600 koronát.

— *Rablás az indóháznál*. Szombaton este, a kilencz órai vonattal érkezett haza Szabadkáról Kovacsits Albertné. Gyantutlanul haladt végig a perironon, mikor egy ember hirtelen megragadta és a zsebében levő kezét kirántva, tiz koronát tartalmazó pénztárcáját elrabolta és a sötétben elrohant. Főjelentésére *László* őrmester a személyleírás nyomán ráismert a város területéről kiültott Kovács Gónó Lajos szabadkai illetőségű csavargóra, aki a rendőség elfogott és 3 napi elzárás után eltoloncolt.

— Ugyancsak szombat éjjel fogta el a csendőrség Sztójka Mihály zenitai, Horvát Mihály és Sztójka Miska zsebmetszőket, kiket a kapitányság foglalkozás nélküli csavargásért 2 napi elzárásra ítelt és Baja város területéről két évre kiültott.

— *Tömeges tűzvész Baján*. A hetek óta eltartó rekkendő hőség okozta szárazság, meg a nép alsóbb rétegében helyt fogó vétkes gondatlanság majdnem nagyobb veszedelmet okozott nálunk a lefolyt héten, amennyiben a kiültott négyrendbeli tűzvész minden esetben több épületet kívánt áldozatul. Az első tüzet esetet f. hó 15-én délután 3 óraker jelezte, amikor Jónicz Jánosnak a Budapesti-utón lévő jégverme gyulladt ki — és égett le. — 17-én délután három óra tájban Palovits Antal Rákóczi-utcai 46. számú háznak nál területén keletkezett tűz, mely rohamosan harapódzott el és a tűzoltók derekas munkája ellenére is elemészette Polák István, öv. Supper Mihályné, Hornyák Józsefné és öv. Léh Ferencné nádfelűl házaikat és miután a korhadt gerendázat több helyütt beszakadt, számos szegényember ingósága is martaléka lett a közel másfél óráig eltartott tűzvésznek. — Másnap reggel nyolcz óra táj-

ban a közkórház udvarán gyulladt ki a szemetődob, melyet azonban félóra alatt eloltottak. — A legnagyobb ijedséget mindazonáltal a f. hó 19-én éjjel történt tűzvész keltette a lakosságban, mert ez Kiscsávoly egy magasabb fekvésű pontján keletkezve, hatalmas vörös fénysávokkal világította be egész Józsefvárost, a vásártér és a Belváros egy részét, rémületbe ejtve a környékbeli lakosságot, mely azt hitte, hogy közvetlen közelében van a veszedelem. Elfélkörre kondult első a vészharang és a félváros csakhamar ottertermett a baj színelhelyén, a Vöröstáblás-utczában, hol három nádfedélű ház lett ismét a tűz martaléka. Tüzlőtősgünk mindent meggett a tűzvész lokalizálása érdekében. A rendőrség szorgosan folytatja a vizsgálatot a tömeges tüzesetek miatt és kutatásai immár eredményre is vezettek, mennyiben kiderítette, hogy a f. hó 17-iki nagy tüzet *Friedrich Jakab* csavargó napszámra vetette el, ki családi viszály okozta bosszújában folyguyottta a Palovits-féle ház tetőzetét. A tettes immár a kir. járásbíróhoz foglya. A gyakori tüzesetekből kifolyólag figyelmeztetünk kell a rendőrséget, hogy addig, amíg az égő területen a legkevesebb parázs is észlelhető, czéllirányos inspekciózt tartani, nehogy újabb veszedelmek keletkezzenek.

— **Magyar név.** *Lagner* Béla bajai lakos nevét Lovasra magyarosította.

— **Hidépítés a Dunán Baja és Báltaszék között.** A Baja és Báltaszék közt létesítendő dunai áthidalás munkálatainak megkezdése már csak hónapok kérdése. Az első hivatalos lépés már megtörtént. A közigazgatási bejárást Baján és Báltaszék határában immár végrehajtották. A terv, mely a keresztül-vitel részleteit foglalja magában, már évek hosszú sora óta készen van s most, midőn a munka megkezdése közöttön van, annak egyes részleteit a következőkben ismertetjük: A mintegy 19 kilométer hosszú baja-báltaszéki új vonal elsőrendű főpályaként van tervezve azzal a czéllal, hogy később — a csatlakozó hátpályák megfelelő átalakítással — egy teljesen forgalomra képes fővonal álljon a rendelkezésre. A vonal jobbra a Duna folyó árterében fog haladni s a Dunahídon kívül a vonalon számos, különféle nyílású hid, átérészt és aluljáró lesz építendő, melyek közül 12 darab az árterbe esik. A Dunahid elhelyezésére Baja város közelében a Duna medrének azt a pontját választották, amelyen Baja és Báltaszék állomások között a legrövidebb összeköttetés lehetséges s ahol a Duna balpartján az állam már nagyobb biztosító munkákat létesített, hol tehát a folyó medre lehetőleg állandóság és föléll mintegy 800, lefelé mintegy 1100 méterre erős partbiztosítással van ellátva. A baja-báltaszéki összekötő vonal és a Dunahid építési költsége, a végállomások megfelelő kibővítésével és forgalmi eszközökkel együtt a már kidolgozott részletes tervhez szerint nyolc millió koronával vannak előirányozva. Ezek a beruházási törvény adatai s még ha hozzátesszük, hogy biztos forrásból merített értesülésünk szerint a báltaszék—dombóvári helyi vasutnak elsőrendű pályává leendő átalakítására vonatkozó munkálatok is folyamatban vannak, úgy hű képet adunk a bennünket oly közelről érdeklő ügynek jelenlegi állapotáról.

— **Hangverseny.** Mélykúton a Bács-Bodrog-hemgyei Kör javára augusztus 6-án nagyszabású hangverseny lesz a Felső-Bácska előkelő fiatalágának közreműködésével. A meghívókat a napokban küldik széjjel. Az estély iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik, mit fokoz a mult évi siker is, a szomszédbeli városok előkelő családjai is jeleztek jövetelüket, sőt Budapestről is többen utaznak le. A multság sikere érdekében dr. Balog Elemér és Kiss Péter ügyvédjelöltek bugyózkodnak rendező társakkal egyetemben. Hölgyvendégek egyszerű nyári öltözetben jelennek meg. Vidékiek elszállásolásáról gondoskodva lesz. Személyjegy ára 2 korona.

— **Emmuská meghalt.** Az iczi piczi *Makky* Emma elment a mamája után, aki olyan jó és gyönyörű asszony volt. Hét héttel azután, hogy megszűrtet, elvesztette a szűlőt, a mamát kivitték a temetőbe, a papát a lipómezei tébolydába. Mert hiszen tudjuk, a papának elvette az Isten az esztét és megfojtotta a mamát. Árván maradt a gyönyörű apróság, a rideg, idegen világban. De a jó Isten nem engedte, hogy szegényke itt szenvedjen sokáig. Elküldte érte egyik angyalát és Emmuskát most már ott van, a hol a mamája. A piczi leánykát szüleinek tragédiája után elvitték Hódmezővásárhelyre, az anyja szüleihez. És itt kiadta ártaatlan, öntudatlan lelkesekjét. Emmuskát anyja mellé temetik.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Almásy* Simon szakdinokot, földinket, betétszerkesztő irnokká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** *Balo* Endre bajai és *Fekete Géza* dícsőszermátroni kir. adóisztek kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Czéllovészet.** A f. hó 17-én a czéllovészet kertben tartott lovészet alkalmával a következők mely lövések történtek: négyest lött: Bittermann Károly 4, hármást lött: Bittermann Károly 18, Somogyi Gyula 8, Tury Mátyas 4.

— **Athletikai verseny.** A ma végbemenendő atletikai verseny iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Értesülésünk szerint a versenyen részt vesz *Sztantics* világbajnok is. A bajai sportkedvelők közül jelentek: Nádas Ferencz, Reizer Péter, Tomcsányi Jenő, Kocsis János, Moder Géza és Koller Ferencz.

— **Czorda Bódóg unokája.** Azon a napon, melyen Czorda Bódóg meghalt, született leányának, Czorda Mariskának, ferjét dr. Tóth Kálmánénak kis fia. A kis újszülött a kereszttségben János nevet nyert.

— **Lóverseny.** A hódmezővásárhelyi gazdasági egyesület ipari és mezőgazdasági kiállítását alkalmából 1904. évi augusztus hó 21-ik napján, vasárnap délután 3 órakor lóversenyt rendez. Versenyter a Nagyszigetnek a város felőli területre. Bejelentések folyó évi augusztus hó 16-ik napjának déli 12 órájáig fogad el Németh Pál kiállítási titkár (városi székház).

— **Stanley hagyatéka.** Stanley, a híres Afrika kutató 3,600,000 koronát hagyott hátra. Vagyona leleségére és fogadott fiára hagyta. Zepynon, aki őt az Emin expediáció alkísérté, 10,000 márkát, Hoffmann Vilmos nevű másik kísérője, aki jelenleg a Kongó állam szolgálatában áll, 6000 márkát kapott az örökségből.

— **A csókok napja.** Van egy község Romániában, ahol Szent Tódor napján országos vásár szokott lenni. Ez a vásár arról nevezetes, hogy idecsődül a vidék fiatal asszonya, valamennyi a férje nélkül, kezében tette boroskanocsával. Aki csak találkozik velük, ihatik a borukból és megcsókolhatja őket, csak éppen, hogy valami csekélyke ajándékot adjon érte. Aki visszautasítja a kínálást, az nemcsak az asszonyt, hanem az egész családját megsérti vele. Mindenütt csókolóznak. Az utczán, a korszában, otthon. A szokás eredetét arra az időre vezetik vissza, amikor a be-betörő törökök elrabolták az erdélyi határszéleket fiatal asszonyait. A rabságból kiszabaduló asszonyok visszatérőkben összecsozóldoztak az ismerősökkel, s ugylátszik, hogy ezt a szokást tartották meg és gyakorolják a tódornapi vásárokon.

— **Kitüntetett bajai festőművész.** *Hegedűs* Lászlót a nagytehetségű bajai származású festőművészt újabb kitüntetés érte. A Fraknói Vilmos püspök által alapított római művészeti díjat, — mely egy évig tartó ingyen római tartózkodásból áll — a püspök által épített római palotában — elnyerte és már Rómába is utazott. Szívöböl örülnök neves földünk ezen újabb sikerének.

— **Öngyilkosság.** Saját kezével vetett véget életének egy 57 éves férfi pénteken este 10 órakor. *Hoffmann* Pál volt fűrészyáró Szent Antal-utcai lakásán revolverrel veszen lőtte magát és nyomban meghalt.

— **Mennyi pap van Magyarországon?** Nem érdekelten dolog s azért bizonyára igen kevés embernek jut eszébe, hogy végire járjon: mennyi pap van Magyarországon? Aki kíváncsi rá most megtudhatja, minden különösebb fáradozás nélkül. A Magyarországon megtelepült nyolczvanvnyolcz római katolikus szerzetesrend száklizenevnyegy rendházában 1881 férfi szerzetes lakik; 69 női rend 299 rendházában 3927 apáca. Van azután az ország 3235 r. kat anyja- és 11588 leánygyházában 2727 plébános, 1724 káplán, 593 más állású pap, 1152 növendékpap, 270 nyugalomba küldött és 250 világi pap és szerzetes. A görög kath. négy szerzetesrendjének 9 rendházában 44 szerzetes lakik, a 2101 anyja- és 3011 leánygyházának 1042 plébánosa, 639 káplánja és 112 egyéb állású papja. A görög keletieknek 5 rendjük van, amelynek 15 rendházában 43 szerzetes lakik. A 2138 anyja- és 405 leánygyházának 1959 plébánosa, 236 káplánja és 40 egyéb állású papja van, a növendékpapok száma 205, a nyugalmazottaké 29, világi pap és szerzetes csak négy van. Az ágostai evangélikusoknak 899 anyja- és 882 leánygyházuk van 914 lelkészszel, 176 segédlelkészszel; van még 215 növendék és 42 nyugalmazott pap. Az evangélikus reformátusok 2039 anyja- és 449 leánygyházában 1973 lelkész, 219 segédlelkész, 313 növendékpap és 20 nyugdíjas pap van. Az unitáriusoknak 113 anyja- és 59 leánygyházuk van, 105 lelkészszel és 205 segédlelkészszel. Növendék papjuk csak 15 van, nyugalmazott 4. A zsidóknak 559 anyja- és 1810 főköthetőségében 392 rabbi és 131 rabbi-jelölt van.

— **A világ »legjobb partija.** Ha a házasságok értékét a hozományok szerint állapítjuk meg, akkor *Spender*-Clay kapitány »csinálta» a legjobb partit. Nőül vette miss Pauline *Astor*-t, a világ egyik leggazdagabb leányát, az ismert Waldorf-Astor William leányát, akinek kezéért európai herczekek versenyeztek. A miss hozományát 200 millióra becsülték.

— **Siketnéma tolvaj.** Molnár József 23 éves siketnéma, faddi lakos kedden reggel a Szt. István-terén Singer Simonné szemből klopota ennek 6 koronát tartalmazó pénzesztárcáját. Átkísérték a bírósághoz.

— **Japán-magyar nyelvrokonság.** A diadalmas japánok rázófalnak arra a latin közmondásra, hogy fegyverzajban elmúlunk a muszáik. Ugyanis a tokiói egyetem ősz tanára: Hiámu Manuru a mi-

kádó megbízásából közelebb negyvenhét napi után Budapestre érkezett, hogy itt a japán-magyar nyelv rokonság ügyében mélyreható kutatásokat tegyen. A tanár erre az utjára már régen készült, a magyar nyelvet évek óta tanulmányozza s hogy folyékonyra tegyen szert, több magyar lapot járartott Tokióba. E lapok közül közelebb az Egyetértés szerkesztőségében is tett látogatást és kérte, hogy mutassák be ugy Kossuth Ferencnek, mint Eötvös Károlynak, kinek az Egyetértésben olvasott műveiről elragadtatással beszélt. Szerinte a világirodalom kevés olyan emlékirat tud felmutatni, mint Eötvösnek a »Nagy per« című munkája, melyet japán nyelvre lefordítani szándékozik. Az ősz tanár általában igen előismerőleg nyilatkozott a magyar irodalomról és napi sajtóról, melynek olcsóságát feltűnőnek és páratlanul találta. »Az olyan napilapok, melyek akkora terjedelemben jelennek meg, mint az önké lapjai s a politikán kívül annyit közháznu tájékozást nyujtanak a gazdasági élet, a művészetek és az irodalom köréből, mint például az Egyetértés, Japánban 3—4-szer akkora árba kerülnek — így szólott Hiámu Manuru és alig akarta elhinni, hogy az Egyetértést Magyarországon 3 és 1/2 jen-ért aaz 7 koronáért kapni lehessen. Az Egyetértést egyébként még ennél is olcsóbban, kedvezményes árban kapják papok, tanárok, katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők, tanítók, jegyzők, körörvosok. Kedvezményekben is előljár az Egyetértés: a hölgyek olvasmányát, a Divatszalon negyedévi egy forintért adja a kiadóhivatal. Különösen szép lesz az Egyetértés ezidei karácsonyi ajándéka: A nagy háború című remek díszmű. Az Egyetértés kiadóhivatala IV. ker., Vármegye-utca 11. sz. alatt van.

— **Czivilista és politika** cím alatt érdekes röpirat hagyta el a sajtót. Szerzője *Szemere* Miklós, politikai életünk egyik legerdekesebb alakja, aki hozzászoktatta a magyar közönséget ahhoz, hogy leplezetlenül megmondja nézetét az ország dolgáról, nem törődve sem azzal, ha e nézetek a hatalmaknak nem tetszenek, de viszont azzal sem, ha talán nem népszerűek. A civilizistával foglalkozva, kiindulási pontja az, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben és már Kossuth Lajos is az 1849-iki állami költségvetésben három millió pengőforintot irányzott elő a királyi udvartartás czéljaira, pedig ez akkor jóval nagyobb összeget képvisel mint manapság. *Szemere* ezt az egész kérdést másodrendű jelentőségűnek tartja. Szerinte — igen helyesen — nem a pénz és külső csillagok adnak fényt és erőt a dynastiának, hanem igenis a szilárd alapon nyugvó intézmények, minők a nép otthonjához védelmező homestead törvények és a főrendiház újjászervezése szilárd nemzeti alapokon. A nemzeti állámról szólva úgy találja, hogy a meddő szóharcz nem viszi ez eszmét előbbre egy lépéssel sem, holott nemzeti és erkölcsi erőnk czéllátomás fejlesztésével óhajtatásaink mind könnyen öltethetnek testet. E röpirat azzal az érdekes leplezéssel szolgál, hogy miniszterelnökünk mindez ideig még nem ismerkedett meg a magyar történelem őrközelével. A díszesen kiállított füzet tiszteletpéldányként küldetett meg az érdeklődőknek.

N y i l t t é r .*)

Legjobb üdítő ital

**MATTONI & FELE
GIESSHÜBLER**
Terveztetes agyányos
SAVANYUVÍZ

Ize tiszta, szénsava gyöngyöző, könnyen emészthető, az egész szervezetet felrissziti

*) Az e rovathban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hová kérjük a közúti hidat?

A »Bajai Hirlap« legutóbbi számában olvastuk, hogy az új dunai hid közigazgatási bejárásnál szöba került a közúti hid elhelyezése. Felemlítettett, hogy a vasúti hiddal egy testen a közúti hid bajosan építhető, mert a hidat nagyon megdrágítja, mire az érdekeltek egyhangulag a közúti hidnak Baja és Báltaszék közt való kiépítése mellett nyilatkoztak és csak Tolna vármegye képviselője hangoztatta, hogy ha a két hid nem épül egy testen, épüljön a hid Báltaszék és Szezárd közt. E lapok

szerkesztősége ígéri, hogy visszatér a kérdésre és elmondja véleményét arról, hogy Báltaszék és Szegzárd közt, vagy Szekcsőnél kérjék-e a közúti hidat?

Nem akarok a szerkesztőség véleményének elébe vágni és nem tartom lehetetlennek, hogy ez ezen ügyben megalkotott véleményem a szerkesztőség véleményével congruens, de mert esetleg hamis vélemények is láthatnak napvilágra, elmondom véleményemet ez ügyről, ha a tekintetes Szerkesztőség megengedi.

Nem vagyok elragadtatva a közúti hidnak Baja és Báltaszék közt való kiépítésétől, mert nem látom praktikus hasznát. A Baja és Báltaszék közti úton nincs egyetlen község sem, amelyet a hid érintene és így csak annyit érnék el a hiddal, hogy Bajáról Báltaszékre és viszont nemcsak vonaton, hanem kocsin is el lehetne jutni. Ez az előny nem éri meg azt a tetemes költséget, amelyet megemésztene. Közúti hidat ott kell építeni, ahol több község van a közelben és ahol országút húzódik. A báltaszéki Duna-oldalon nincs országút, nincsenek községek, nincs is jelentősége annak, hogy közúti hidat építsenek. Ne is erősködünk mellette, mert csak azt érhetjük el, hogy a vasúti hid megépítését hátráltatjuk.

A közúti hidnak Báltaszék és Szegzárd közt való kiépítése teljesen szerencsétlen idea, mert ha nagy az árterület Bajánál, még sokkal nagyobb fölünk északra Sükösdig, mert körülbelül ez a terület felelne meg a szegzárdi vonalnak. Praktikus szempontból nézve pedig azt jelentené, hogy hidat építenének oda, ahol az egyik parton községek nincsenek, a másikon pedig egész jelentéktelen falvak. Olyan áthidalás lenne ez, amilyenre nem volna példa, minek következtében érdeklődésünket meg nem érdemli.

Mindezen terveknelkülön a szekcsői áthidalás. Első előnye az, hogy alig van árterület, mely áthidalandó volna, mert a szekcsői oldalon a hegy a Duna partján van. Második előnye az, hogy Szekcső nagy forgalmu helység és körülötte is sok élénk község van, amely eddig terményeit nem tudta értékesíteni és amelyekre nekünk szükségünk van. Harmadik előnye ezen áthidalásnak, hogy kapnánk Bajától Szeremlét, illetve Monostorig műutat, ami télen nagy hasznunkra volna. Mindezen okok folytán ajánlom, iparkodjunk a szekcsői áthidalásnak propagandát csinálni mint legolcsóbbnak, nekünk pedig leghasznosabbnak.

J.

Politikai állapotok 1706.

Németből fordítja: „Nóra.”

(2)

(Folytatás)

— Ön téved mylord, én jobban ismerem őt szolt közebe hevesen James — de mindjárt rá, valamivel nyugodtabban, pirulva tette hozzá: hogy csakis az ő véleménye szerint sokkal nemesebb a lelke, mint első pillanatra tetszik. Saját szájából hallottam, folytatta azután, hogy atyjának nézeteit nem osztja és mindig elragadtatással szól a torykról.

Kétkedve rázta fejét St. John, amidőn a gróf egyre jobban védte lady Marklandot.

— Nagyon természetes, hogy lady Ellen mint a királynő bizalmasa s legkedvesebb udvarhölgye, annak politikai nézeteit valjára s a mi pártunkkal oly melegen szimpatizál.

— Furcsa! — folytatta halkan St. John, szórakozottan forgatva ujjai között az előbb említett levelet. Tehát nincs kizárva, hogy lady Ellen a királynőtől tudta meg a megígért audienciát?

— Lehetséges, de miért gondolkodik ön e fölött?

— Tudja mit gróf, hát elfogadom e bájos kézből jövő levélke meghívását.

— Hogyan — kiállott Salisbury elsápadva, csak nem Lady Marklandtól való a levél?

Igen . . . Most megmondhatom, már, miután e sorok gyengédségének forrása a politikai szimpátia.

Reszkető kézzel nyult James a papírszeletke után, amelyen Ellen Markland Sir John-t az olasz operába rendelte. Ismertető jelül keresztes vitézi jelmezt öltött, ő maga mint pásztorléány meg jelezni. Remélem, végző sorait a bál után tea mellett zavartalanul tárhatom föl érzelmeimet. Örökké az öné, lady Markland.

— Lám, — szólt nevetve a lord, kinek nem kerülte el figyelmét, hogy barátja elpirult, majd meg sápadt lett. Ez az elvek szimpátiája.

— Oh a hűtlen, . . . vágott közbe dühösen Salisbury, mialatt a földhöz csapta a levelet.

— Hát ez meg mit jelentsen? kiállott föl St. John, miközben barátságosan átfogta a gróft. Ön szereti Ellen Marklandot?

James elsápadt e szóra és szinte véresre harapta ajkait mikor látta, hogy elárulta magát.

Fájdalmasan sóhajta kapott a fejéhez:

— Istenem, mit tettem! Szegény gróf! Bocssássa meg vigyázatlanságomat — de ki merete volna gondolni, . . . szolt zavartan St. John.

— Nem, nem haragszom, szolt visszautasítólag James, nyugalmat szinlelv. Sőt köszönettel tartozom önnök, hogy bár akaratlanul, fölyvitotta végre szemeimet, azokat a szemeket, melyek képesek voltak egy asszony esküjében hinni. Ej, de mégis bosszantó dolog ez.

— Ön esküről beszélt, tehát ismerte a lady közelebbiről, veté közbe mindjobban meglepetve St. John.

— Miért tagadjam? szolt kevés gondolkodás után Salisbury. Jogom volt e szírent menyasszonynak tekinteni. Nyíltam, most, a politikai válság előtt nem léphettem föl, mert mint tory, atyjához hiába fordultam volna kezéért. Legalább ő így mondta. De most már értem. Ő szereti őnt s velem játszott ez a hiú és szivtelen teremés.

— Ne oly tragikusán, fiatal barátom! Ha a lady őnt megesalta, akkor engem is megfog csálni, de esküszöm önnök, hogy mindeztideig csak a legközönyösebb dolgokról beszélgettünk. En csak elég hiú voltam hozzá azzal áltatni magamat, hogy az ő levelei szerelmes levelek. Hígyje el, a mi barátságunk szigorúan olyan, mely őnt, mint vőlegényt nem sértheti.

— Ön gunyolódik. Csak nem hiszi, hogy a politikai érdek . . .

— Igen, de nem úgy, ahogy ön gondolja a dolgot. Természetesen visszazivom előbbi kijelentésemet, hogy a lady kizárólag szerelmi intrikákkal foglalkozik és semmi politikával.

— Nem értem őnt. Csak nem akar velem megint valamit közölni?

— Most még nem. Szükségem van egy kis higgadt meggondolásra. — Milyen jelmezbe öltözik estére?

— Erzsébet királyné idejéből valót szándékoztam, mint Leicester lord, de a történet után nem megyek el. Nincs kedvem ezt az asszonyt viszontlátni . . .

— Ne oly hevesen barátockám. Ha én kérem meg és mint politikai pártjának feje, egyenesen föl-szólitom rá, akkor ugye eljön. Maradjon a megbeszélt jelmeznél, az enyémet is megfogom szerezni. Most azonban elvállunk. Ön eljön este értem, mint Leicester lord s nálam aztán nyugodtan beszélhetjük meg a tennivalókat, mielőtt elmegyünk a bába. Meleg kézzel tartással vetek bucsut az elvtársak. Salisbury kissé kételkedve s csodálkozva, St. John a legjobb kedvben, arcán a holnapba vetett remény biztató sugaraival.

Az olasz opera óriási terme két órával éjtél előtt már megtelt nagy embertömeggel, mely álarcz alatt a lehető legtarkább és igazán fantasztikus öltözetekben a felsőbb tizezert képviselte.

(Folytatjuk.)

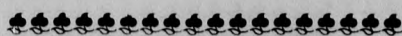
KÖZGAZDASÁG.

Ipari- és mezőgazdasági kiállítás Hódmezővásárhelyen. A hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület, az Ipartestület és Iparegylet egyetértő kezdeményezésére, a kereskedelem- és földmívelésügyi miniszteriumok, a város törvényhatósága, a szegedi kereskedelmi- és iparkamara támogatásával dr. Lukács György főispán védnöksége alatt 1904. augusztus hó 14-től-28-ig ipari- és mezőgazdasági kiállítást rendez. Az állatkiállítást augusztus hó 20., 21. és 22-ik napján tartják meg. A kiállítás ipari részében Hódmezővásárhely város kézmű-, gyár-, házi- és népiparának tárgyai, valamint női kézimunkák, a mezőgazdasági részben pedig mezőgazdasági termények, kertészeti termékek, lábasjóságok, baromfiak, bor és egyéb szesz italok kerülnek kiállításra. Külön csoportban néprajzi- és képzőművészeti tárgyakat mutatnak be.

Fuvardíj kedvezmény a Diesel motorok hajtására szolgáló petrolumra. A kereskedelemügyi miniszter 37.430 sz. leiratával tudatta a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy amint az adómentesen berendezett *petrolumbenzinre* már régóta érvényes, ezental a Diesel motorok hajtására szolgáló és Erzsébetfalván föladott *nyers kőolaj külde-mények* után is A) osztályú díjtétel alkalmazható, a díjszabásszerű II. osztály helyett a Máv. vonalain.

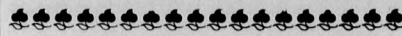
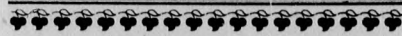
Bajai gabona árak.

Buza	50 kilogrammonként	9 50/9 60	korona.
Rozs	50	6 30/6 35	„
Kétszeres	50	6 80/7 00	„
Kukoricza	50	5 30/5 40	„
Zab	50	6 00/6 10	„
Árpa	50	5 50/5 60	„
Bab	50	7 50/7 75	„
Köles	50	3 80/3 80	„
Kendermag	50	5 75/5 75	„

A „Bajai Hirlap“

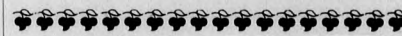
könyvnyomdájában
egy szedő- és könyvkötő tanuló
felvétetik.

A budapesti-ut 25. szám alatt
levő házamban, egy
5 szobából, konyha, éléskamra,
pince, padlásból álló lakás,
esetleg 12 lóra való istállóval

bérbe adó.

Sztruhák Bertalan.

12101/1904. kig. szám.

Hirdetmény.

A nagym földmívelésügyi m. királyi miniszter ur f. évi június hó 27-én 48886 —VIII/l. szám alatt valamennyi állami és bizományi szénkénegraktárhoz körrendeletet bocsájtott ki az államkincstár által a szőlők fentartása érdekében a szőlőbirtokok részére kiszolgáltatott szénkéneg raktári eladási árának folyó évi július hó 1-től az eddigi harmincz (30) koronáról métermázsánként harminczegy (31) koronára felemelése, a szénkéneg raktárak által szedhető maximális kezelési díjaknak jövőre is az eddigi métermázsánkénti egy (1) korona 20 fillérben megállapítása, valamint a szénkéneg hordóként leteendő biztosíték leszállítása tárgyában.

Miről az érdekeltek azad értesítetnek, hogy fenti körrendelet a **kiadóhivatalban** a hivatalos órák alatt betekinthető folyó évi augusztus hó 15-ig.

Baja, 1904. évi július hó 13-án tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedüs Aladár
polgármester.

Hirdetések
a Bajai Hirlap

kiadóhivatalában

(KOLLÁR A.)

a legolcsóbb áron
vételnek fel.

Házilag és tisztán kezelt

kítűnő minőségű, már kétszer fejtett

10 hectoliter világos (fixli)

kadárka és dinka szőlőfajból termett
sillerbor, 3 hectoliter magyarádi szőlő-
fajból termett fehérbor — **hecto-**
literenkint is —

eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal

2649/1904. kig. szám.

Hirdetmény.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mozgalmat indított meg, hogy a mezőgazdaságban s különösen a szőlőtelepítésnél mutatkozó trágyahiány fedezésére az emberi ürülék tözeggel feldolgozva trágyául felhasználassék.

A megnevezett egyesület a mozgalom sikere érdekében a tözeggel feldolgozott ürülék az u. n. „tőzeg fekáli komposzt” készítéséről és használatáról népszerű művet adott ki. (A tőzeg fekáli komposzt, írta Matlaszkovszki Tádé Budapest 1902. ára 1 korona.) Egyben behatóan ismertette a tőzgeles nagy mező- és közgazdasági és közegészségi előnyeit s ezt az ismertetést a m. évi december hó 1-én 3337. szám alatt kelt felhívás alakjában a törvényhatóságoknak és rend. tanácsu városoknak megküldötte.

Felhívatik az érdeklődők figyelmébe említett felhívásban, valamint a népszerű műben foglaltakra.

Baja, 1904. évi július hó 5-én tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedüs Aladár
polgármester.

Mosónő,

ki Budapesten elsőrangú uriházaknál és nagy gőzmosó vállalatoknál volt alkalmazva, uri házakhoz ajánlkozik.

Czime: Penovátzné, Bajaszentistván.

Üzlethelyiség és lakás kiadó!

A fő-utca legélénkebb forgalmi helyén — Br. Eötvös József-utca és gr. Zichy Bódog-tér sarkán — levő **bolthelyiség és lakás** folyó évi november (esetleg augusztus) hó 1-től

bérbe adandó.

Bővebb értesítést ad

Michitsch István
háztulajdonos.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“ a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dus, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbéibajokban, gyulladáshólyag és köszvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvenc ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz!

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszerűs mind legolcsóbb gyógyítószert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt a „Répáti ásványvizet” minden céltudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatra lelkiismerettel ajánljhatjuk.

Kapható: **Stampfl Jenő** urnál Baja.

Magyar Mübutorgyár Részv.-Társaság BÉKÉSCSABA.

FIÓKTELEPEK: NAGYVÁRAD.
ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCZA. BAJA. VOLT MÉSZÁROS-FÉLE HÁZ.
Képviselő: Gáspár Ármin.

MODERN BUTOR.

Teljes lakásberendezések.

Legolcsóbb gyári árak.

Mindenféle diszitő- és kárpitos munkák elvállaltatnak.

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

Bajai fiókjintézete

Drescher Gyula-féle házban.

Jutányos módozatok és olesó kamattételek mellett nyujt:
Törlesztéses és kamatozó jelzálog-kölcsönöket,

Váltókölcsönöket,

Előleget értékpapirokra és árukra,

Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket,

Bevált szelvényeket,

Elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlán (Cheque-forgalom.)

Elvállal tőzsdei megbizásokat,

Valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába vágó műveleteket.

Az intézet működését f. év augusztus

hó 15-ével kezdi meg.